

Lapptäcken och hembygdsdräkter

Tre jäntor som öste ut kunskaper till oss som var med på berättarkvällen den 3 oktober i Kummingården. Om sina 30 år med lapptäcken berättade textilkonstnären *Ann-Kristin Zahnen* till illustrationer bestående av högst varierade alster längs väggarna. Hon kunde också berätta om sin samlarvurm, som kanske är lite överraskande men logisk och textilhistoriskt synnerligen motiverad. Mer därom strax. Följande fredag-söndag blev det mer i Kummingården i form av en utställning på temat "30 år med lapptäcken".

Om folkdräktssilver och tillbehör till hembygdsdräkter berättade *Gunnel Lindahl* assisterad av *Karin Fransson*. Vackra utsmyckningar visades verkligt och i bilder. Programpresentatören *Robert Jensen*, som nu även är ordförande i Oxie Häraads Hembygdsförening, kunde visa upp en samling inramade, fina teckningar av skånska häradsdräkter. De hade plockats ut från gåvor till hjälpbehövande på andra sidan Östersjön och överlämnats till föreningen. Säkert en god och riktig bedömning, för där har de ju en egen mycket fin dräktkultur.

Ann-Kristin berättade om tekniken att forma, klippa eller skära, och sy lappar och hur det kan göras idag jämfört med för 100 år sedan och mer, då kardad ull var det vanligaste materialet. Sådant förmedlar hon dagligen i sin affär och ateljé i Klågerup både till kunder och kursdeltagare. Ellstorsboden, Gamla Malmövägen i Klågerup, www.ellstorsboden.se för den som vill kolla lite bilder därifrån.

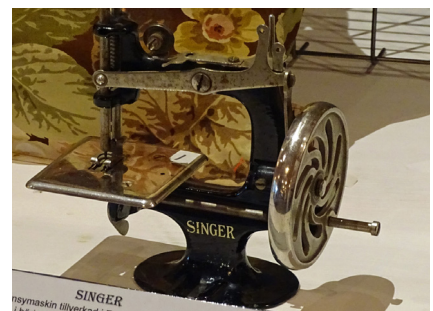
Symaskinshistoria

Ann-Kristin berättade att det händer att mor och dotter kommer tillsammans men annars är medelåldern hos de intresserade ganska hög, även om intresse börjat komma sådär kring de 40. Hon har ännu inte försökt att utmana på Facebook, men varför inte? Så kom hon förstås fram till sin samlarvurm, som idag omfattar en historik byggd med 300 symaskiner, från de första på 1800-talet och framåt. Via hemsidan kunde hon på skärmen visa dyrgripen en maskin från Mora, där man under några års dåliga konjunkurer lät Moraklockorna stå tillbaka för symaskiner som svarade mot mera angelägna behov hos ett fattigt folk. Sen gick masarna tillbaka till klockorna. Men det är svårt att nämna någon teknisk uppfinning som har haft större social betydelse än symaskinerna. Tänk bara på barnaskarorna som skulle klädas! Och det under tider då en kvinna berättas ha undrat varför somliga får så många ungar, andra bara 7-8 stycken...
Sy, laga, sy om!
Forts. >>>>>>>

Symaskin från Mora 1865 kunde köpas för 130-150 kronor, vilket idag skulle vara ca 9000 kronor.

Barnsymaskin från Singer 1910-1920-tal.

Gunnel Lindahl, t.h., och Karin Fransson hade mycket att visa och berätta om dräktsmyckning. Från nätet ett par exempel på hjärtmaljor. Sådant finns att handla.

Änglamaljor och särkasöll

De skånska kvinnornas dräkter är värda all beundran men det var inte nog med det textila. Dräkterna skulle smyckas, de skulle utstråla status men också locka till uppmärksamhet därest man var till äktenskap ledig. Då bjöd man bokstavligen in med armbågen ytterst i kyrkogången där man kunde visa den med prydnader som antydde möjligheter till ett gott äktenskap. Änglamaljor, spindelmaljor, hjärtmaljor, striglakors, halslås, sållakors, trillekors, ellakors, särkasöll – helt i silver eller som filigransarbeten, ja det låter sig inte förklaras här. Men det går att ta reda på.

Ofta inspirerades konsten av kristna budskap, t.ex. symboler för treenigheten. Det är gott att njuta av en kunskap som bevaras och vårdas i tålig väntan på en renessans i klädkulturen.

De tre jantorna tackades med livliga applåder och – det var minsann inte bara damer i publiken även om de nog var flest.

Per Ragnarson

Bilder från kvällen: Kjell Wihlborg

Illustrationer av maljor antyder att det finns mycket att se och lära på nätet.